Силабус навчальної дисципліни
«Соціолінгвістика»

Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**035 Філологія**
Рівень вищої освіти	**Другий (магістерський)**
Спеціалізація	**035.052 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - італійська**
Освітньо-професійна програма	**Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (італійська мова і друга іноземна мова)**
Статус дисципліни	**Вибіркова дисципліна**
Мова навчання	**Італійська/українська**
Семестр	**III**
Кількість кредитів ЄКТС	**3**
Форма підсумкового контролю	**Залік**
Викладач	Бумар Крістіна Сергіївна, викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ
Анотація навчальної дисципліни	Основними **завданнями** курсу є засвоєння основних понять і категорій соціолінгвістики, опанування соціолінгвістичних методів і прийомів аналізу, вивчення основ соціолінгвістики як розділу мовознавства, що досліджує зв'язок мовних явищ і мовних одиниць з соціальними чинниками. **Предметом** вивчення дисципліни є функціонування італійської мови у структурі соціальних відношень і функцій суспільства**.** **Зміст** навчальної дисципліни охоплює основні культурологічні концепції і теорії дослідження соціолінгвістики, специфіку термінології, методи дослідження явищ сучасних аспектів, аналіз поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми; системність термінології і їхній розвиток. Охоплення історичних моментів дисципліни та визначення соціальної фонетики як окремого розділу. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування італомовної наукової літератури.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)		3 кредити ЄКТС; ____90_____ год., у тому числі:		
			Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
		лекції	10	2
		семінарські заняття	-	-
		практичні заняття	20 год.	2
		консультації	-	-
		самостійна робота	60 год.	86
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	*Знати:* 1) предмет, об'єкт і мету соціолінгвістичних досліджень; 2) зміст основних соціолінгвістичних понять та їх інтерпретацію; 3) основні концепції, напрямки в історії світової та італійської соціолінгвістики; 4) основні методи соціолінгвістики; 5) сучасну мовну ситуацію в Італії, історію її формування і основні соціальні чинники, що її спричинили; 6) чинники, що впливають на соціальну диференціацію мови; 7) мету, завдання і методи здійснення мовної політики. *Уміти:* 1) на підставі демографічних, соціологічних, лінгвістичних та інших даних аналізувати мовну ситуацію; 2) послуговуватися термінологією соціолінгвістики та суміжних наук; 3) розрізняти мовні засоби літературної мови та нелітературних форм мовлення; 4) інтерпретувати мовні факти, пов'язані з контактуванням мов, інтерференцією та змішуванням мов; 5) аналізувати й оцінювати заходи мовної політики, прогнозувати їхні наслідки тощо; 6) застосовувати спеціальні соціолінгвістичні методи дослідження. Набуті знання й уміння сприятимуть формуванню таких *компетенцій*: 1) здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень; 2) володіння навичками участі в роботі наукового колективу, що здійснює дослідження з філологічної проблематики, підготовки і редагування наукових публікацій; 3) здатність до використання основних положень і методів соціолінгвістики і суміжних дисциплін для збирання і інтерпретації мовних і соціальних фактів; 4) володіння навичками кваліфікованої інтерпретації різних типів текстів, зокрема розкриття їх зв'язку з соціальними чинниками; 5) володіння навичками оцінки мовної ситуації в мікро- та макроколективі; 6) уміння будувати прогностичні сценарії та моделі розвитку комунікативних та соціокультурних ситуацій.			
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Знання, здобуті на курсі **«Соціолінгвістика»**, студенти у подальшому можуть реалізувати у сфері наукової діяльності, художнього перекладу, стилістики, при перекладі прозових текстів тощо.			

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 13 *Здатність цінувати й поважати різноманітність і мультикультурність світу, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва.*

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:
ФК 1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.
ФК 2 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК 5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ФК 6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК 7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
ФК 8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
ФК 10 *Здатність виконувати професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації шляхом здійснення перекладу текстів різного професійного спрямування.*

Навчальна логістика (тематичний план)	**Тема 1.** Соціолінгвістика як наукова галузь. Предмет і завдання соціолінгвістики. Історія становлення і розвитку соціолінгвістичних досліджень, місце соціолінгвістики серед інших наук про мову і суспільство. Завдання італійської соціолінгвістики. **Тема 2.** Соціолінгвістика в її зв'язках з іншими мовними дисциплінами. **Тема 3.** Мовна варіативність та мовні зміни : соціолінгвістичні моделі. **Тема 4.** Соціальні аспекти формування національної мови. Роль різних соціальних верств у формуванні національної мови. Койне та соціолекти як необхідні форми існування мови, що передують формуванню літературної мови. **Тема 5.** Стандартизація італійської мови. Зв'язок соціолінгвістичних явищ з художньою літературою.

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента
Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 **«відмінно»**	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 **«добре»**	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 **«задовільно»**	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 **«не задовільно»**	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Переклад на українську мову запропонованих текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 **«відмінно»**	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 **«добре»**	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом.
3 **«задовільно»**	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних).
2 **«не задовільно»**	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із трьох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 -62балів	4 (добре)
50% - 74%	35 - 52балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів

«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів
«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**

Відмітка про **залік** у національній шкалі («зараховано**», «**не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60**.**

Політика курсу	Студент уважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем. Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.
Рекомендована література	**Основна:** 1. Berruto, G. (1995) Fondamenti di sociolinguistica, Roma: Laterza. 2. Berruto, G. & Cerruti, M. (2015) Manuale di sociolinguistica, Torino: UTET . 3. Coveri, L., Benucci, A. (2009). Le varietà dell'italiano. Manuale di sociolinguistica italiana. 328 pp. 4. D'Agostino, M. (2007). Sociolinguistica dell'Italia contemporanea. 5. Hudson, R.A. (1980) Sociolinguistica, tr . it., Bologna: Il Mulino. (capp. 2, 4, 5)

	Додаткова: 1. Calamai, S. (2015), Introduzione alla sociofonetica, Roma: Carocci. 2. Dal Negro, S. & Guerini, F . (2007) Contatto. Dinamiche ed esiti del plurilinguismo, Roma: Aracne. 3. Hernandez-Campoy, J.M. & Conde-Silvestre, J.C., (2012) The Handbook of 4. Historical Sociolinguistics, London: Wiley-Blackwell. 5. Sobrero, A.A. & Miglietta, A. (2006) Introduzione alla linguistica italiana, Roma: Laterza. 6 . Zingarelli, N. (2008). *Il Nuovo Dizionario Zingarelli Minore. Vocabolario della lingua italiana*. Bologna: Zanichelli.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Dialetti D'Italia. Dialettando.com. https://www.dialettando.com
2. Nida E. A. The Sociolinguistics of Interlingual Communication. Academia. https://www.academia.edu/35839039/The_Sociolinguistics_of_Interlingual_Communication_by_Eugene_A_NIDA
3. Recensione: Venezia è un pesce. A serial traveler in saór. https://aserialtravelerinsaor.com/2019/02/17/recensione-venezia-e-un-pesce/
4. Ricchione, parola made in Napoli. Ma perché si dice così? Ecco la risposta, (2016). https://www.vesuviolive.it/ultime-notizie/130303-ricchione-parola-made-napoli-perche-si-dice-cosi-la-risposta/
5. Saviano, il dialetto "per rispetto" nel nuovo romanzo sulla camorra. Corriere della sera. Cultura. https://www.corriere.it/cultura/17_novembre_05/roberto-saviano-bacio-feroce-recensione-liguista-giuseppe-antonelli-f32663ca-c239-11e7-bf97-8f2129f2dc8b.shtml
7. Slengo. https://slengo.it/define/venire.
8. The Oxford Dictionary.https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/dialect?q=dialect.
9. Treccani. https://www.treccani.it/enciclopedia/usi-letterari-del dialetto_%28Enciclopedia-dell%27Italiano%29/